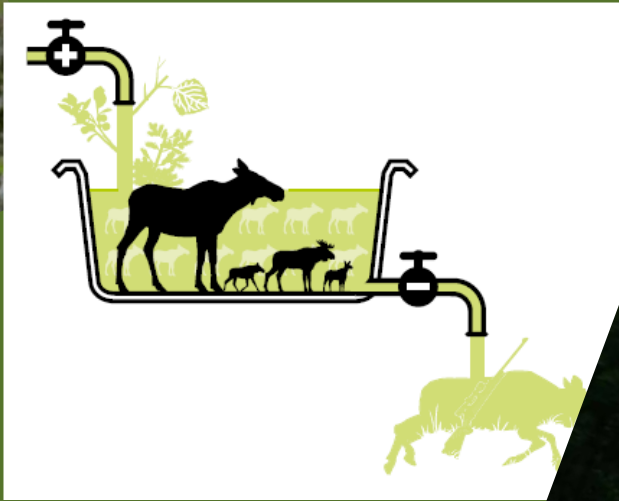


REFLEXIONER OM NORRBOTTENS ÄLGFÖRVALTNING



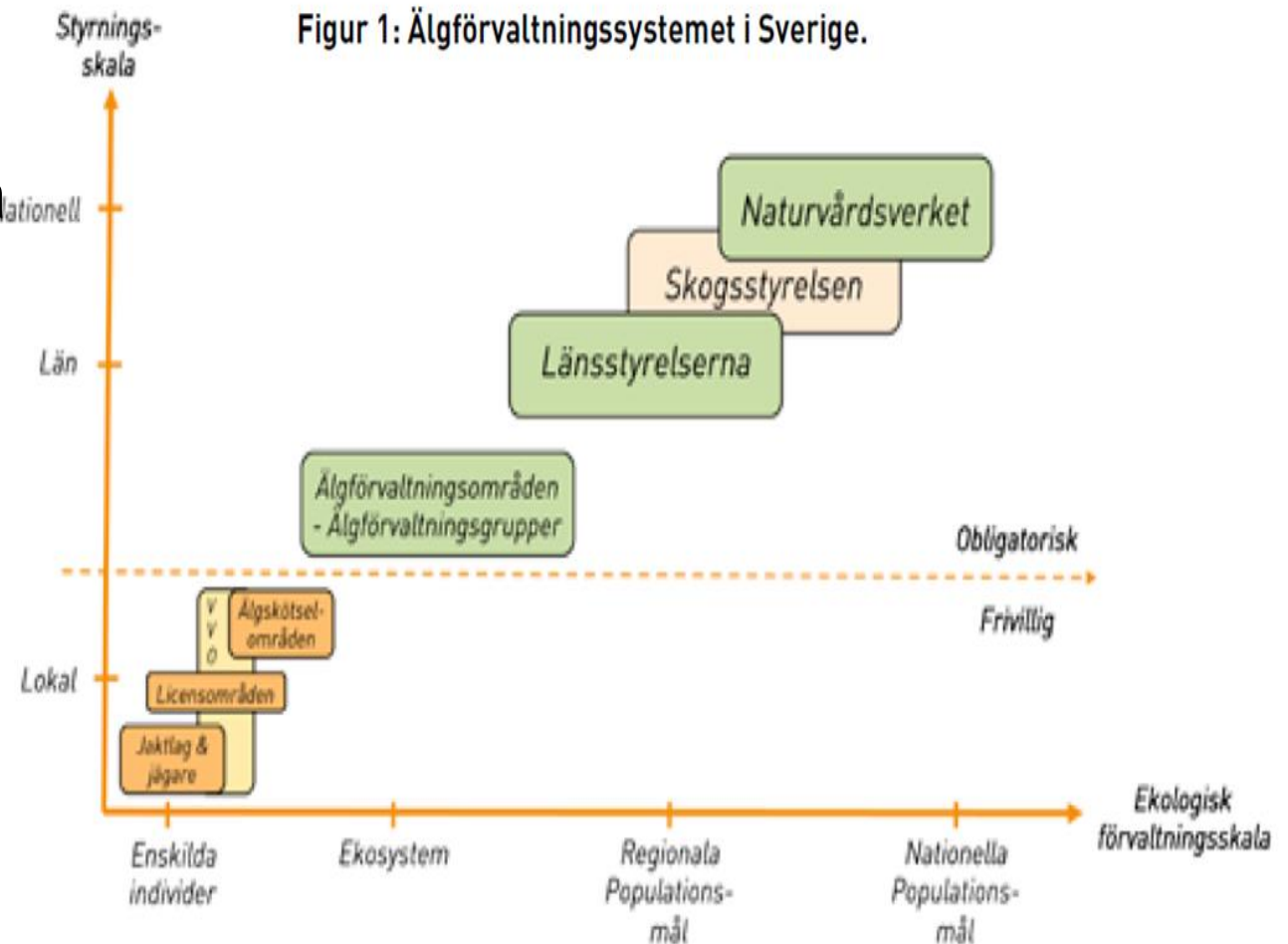
Björn Sundgren
Svenska Jägareförbundet

NÅGRA TANKAR ATT HA MED SIG

Viltbetet utmålās som det stora hotet (*mot skogen*) – **krav på jägarna** att åtgärda

Jakten utpekās som ett **fritidsnöje** som inte bör påverka skogsskötseln

Går dessa bilder att kombinera?



VAD ÄR EGENTLIGEN ÖPPET FÖR DISKUSSION?

Målet för förvaltningen – ska det beslutas nationellt, av länet, av ÄFG eller av ÄSO

Vad är jägarnas roll? Att acceptera av andra satta mål och se till att det nås på lämpligast sätt eller aktivt vara med när målen sätts?

Viktigt att de inblandade har rätt förväntningar!

SAMMANFATTNING

- För engagemang och acceptans för älgförvaltningen är den lokala dialogen avgörande.
- Är man på den lokala nivån överens om älgstammens storlek och acceptabla skadenivåer ska dessa målsättningar accepteras av myndigheter och intresseorganisationer.
- Dialogen ska grundas på fakta.
- Markägarsidans utslagsröst inom älgförvaltningsgrupperna ska användas endast i undantagsfall.



HUR GÅR DET FÖR OSS I NORRBOTTEN?

I grunden ett gott samtalsklimat

Oklar roll för VFD? Fokus på rovdjur, ska de ha större inflytande på älgförvaltningen – övergripande mål, uppföljning?

Förhandlingsmandat i ÄFG?

Får ÄFG sätta mål eller bara besluta om hur övergripande mål ska nås?



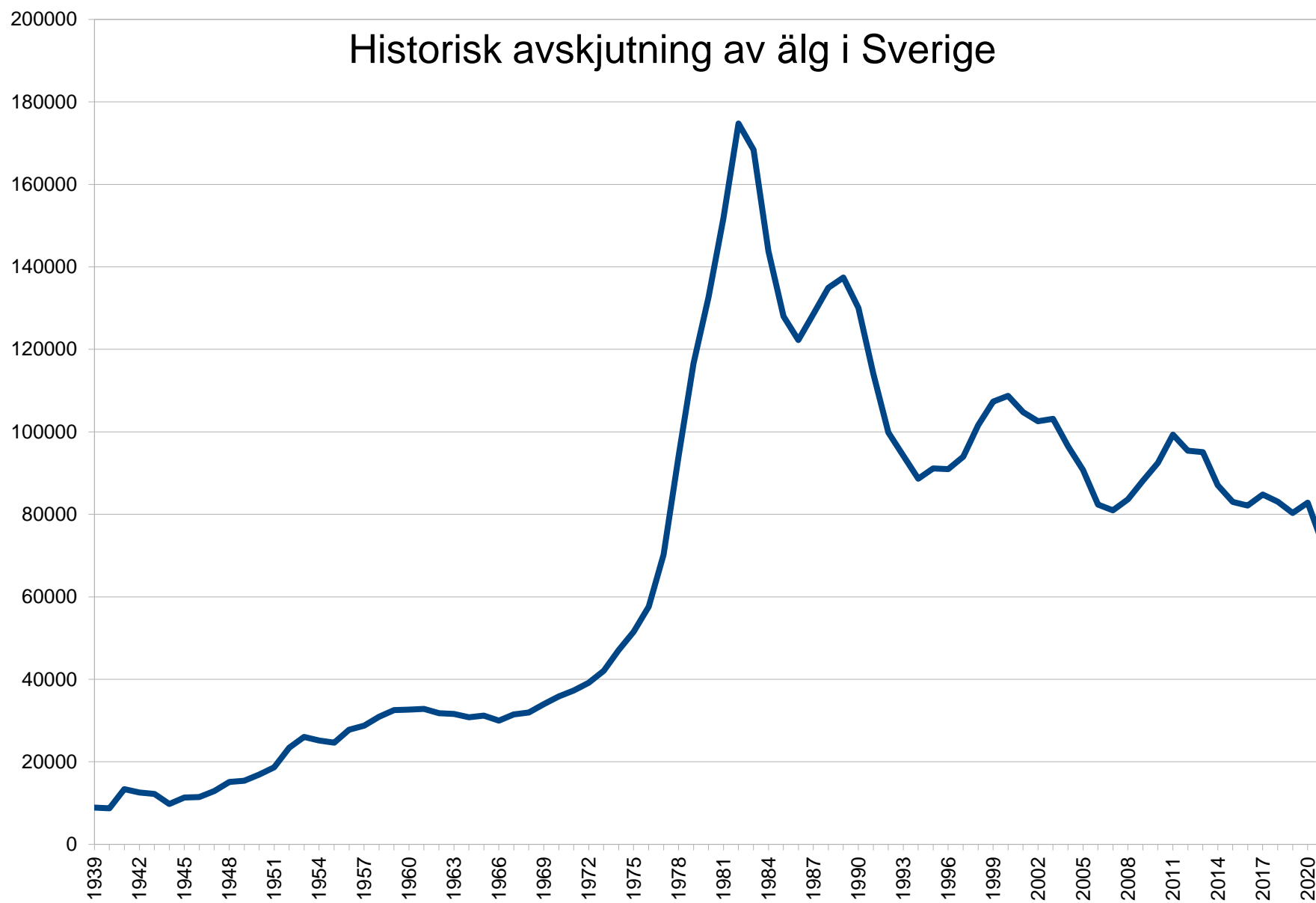
De flesta som jagar är intresserade av jakt, hundar, kött i frysen och umgänge med likasinnade

Endast ett fåtal är intresserade av förvaltning men minskande stam ger mer fokus på förvaltning...

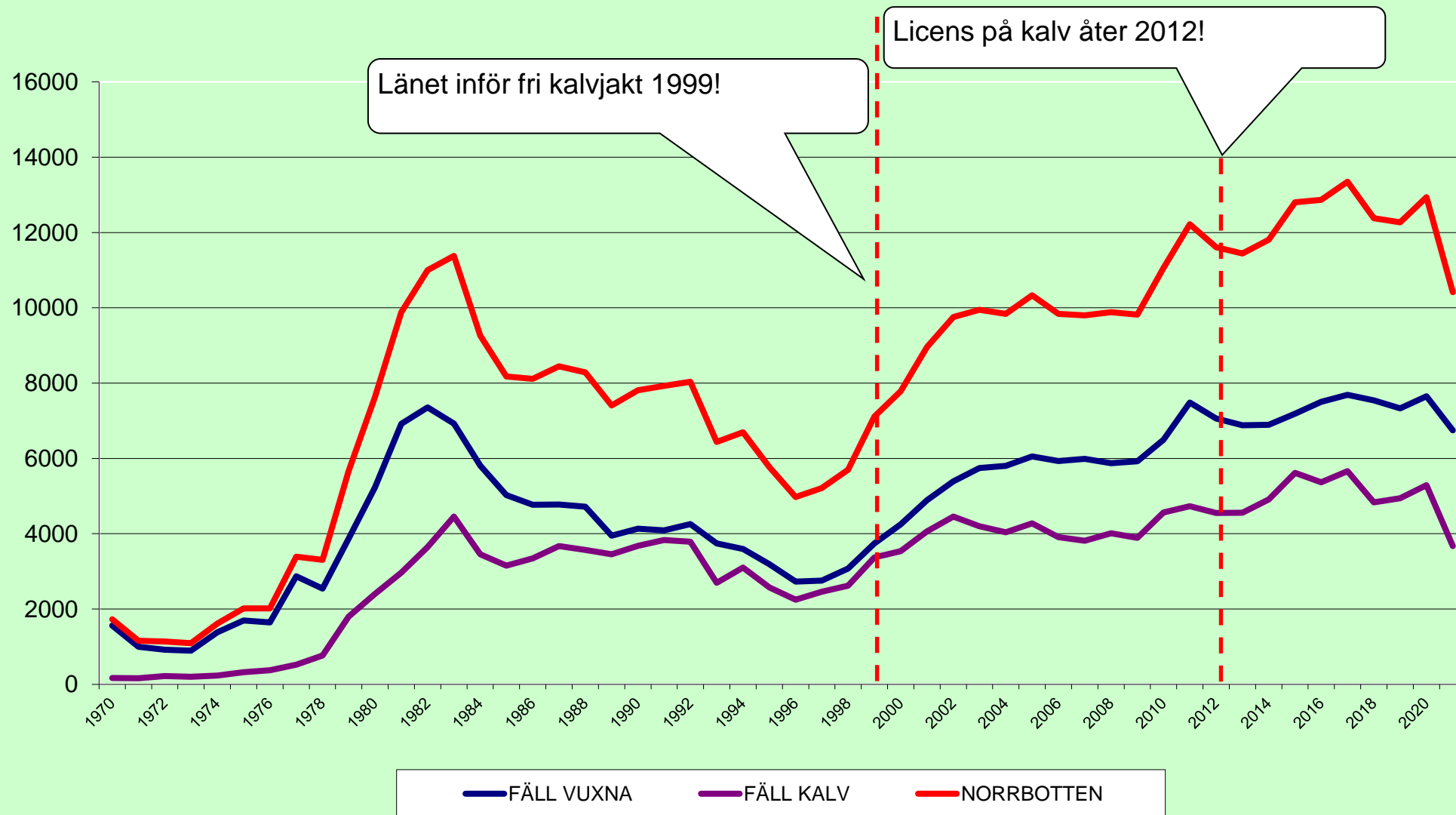
Vi som vill förvalta älgen långsiktigt måste ta hänsyn till detta



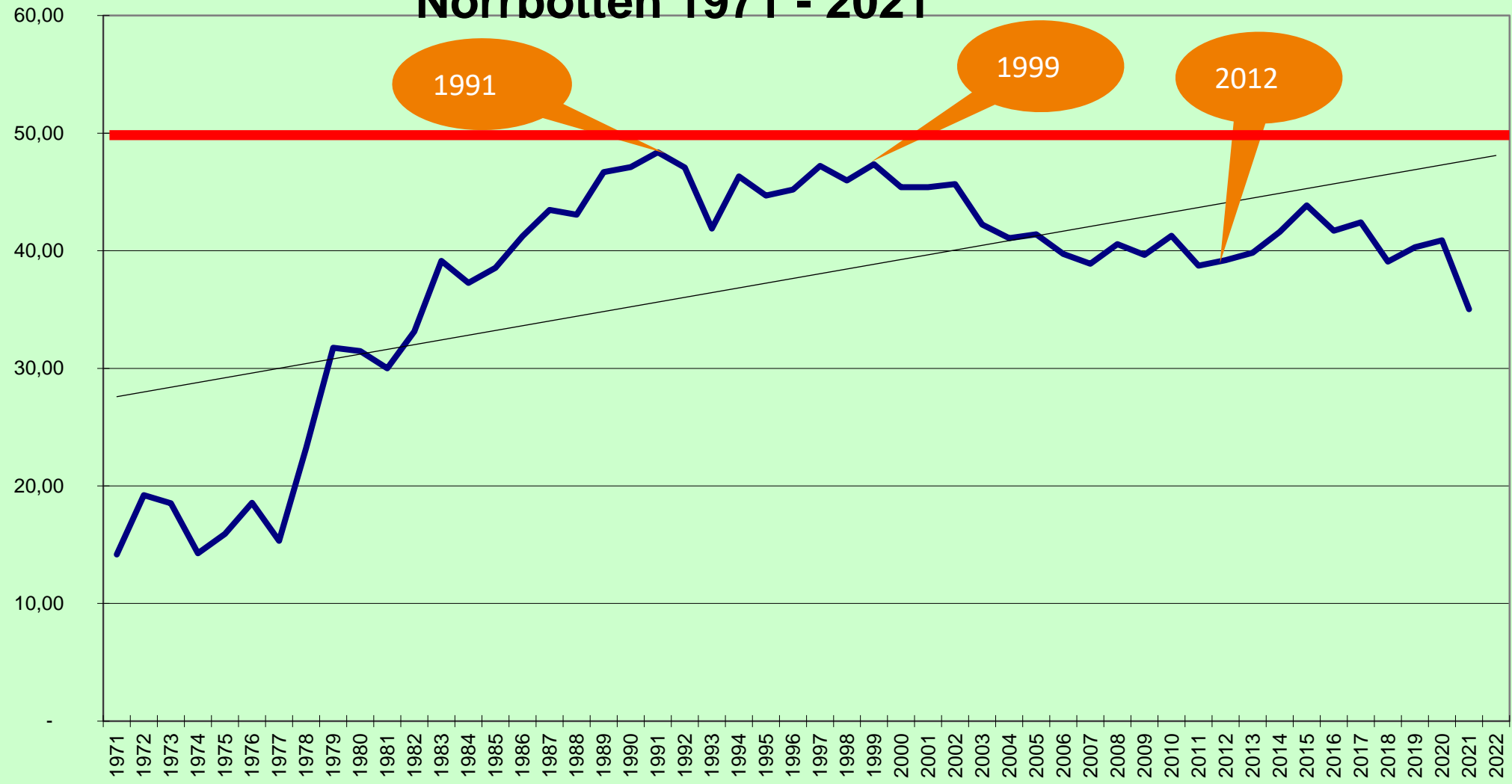
Med detta sagt – över till läget i älgstammen



Älgavskjutning Norrbotten



Kalvandel i avskjutningen Norrbotten 1971 - 2021



Vilka nivåer strävar man efter i förvaltningen? Signalvärde till jägarna?

Planerad kalvavskjutning

ÄFO 1 - 42%

ÄFO 2 - 42%

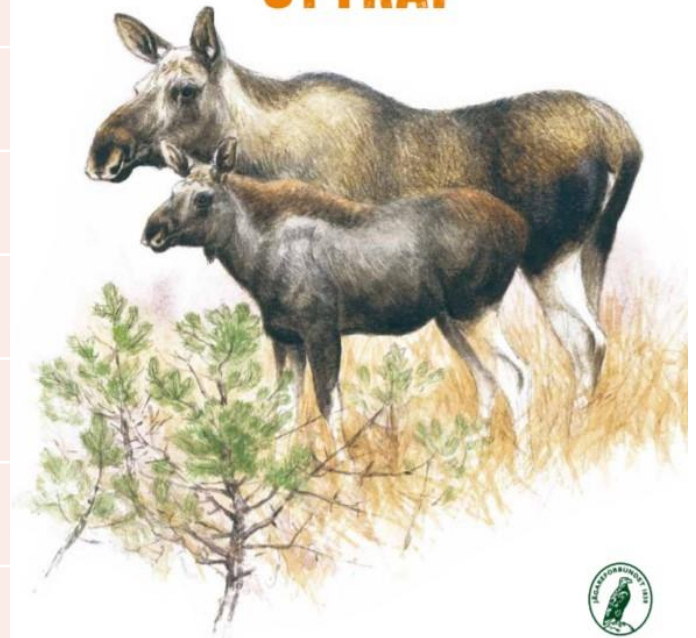
ÄFO 3 - 43%

ÄFO 4 - 43%

ÄFO 5 - 50%

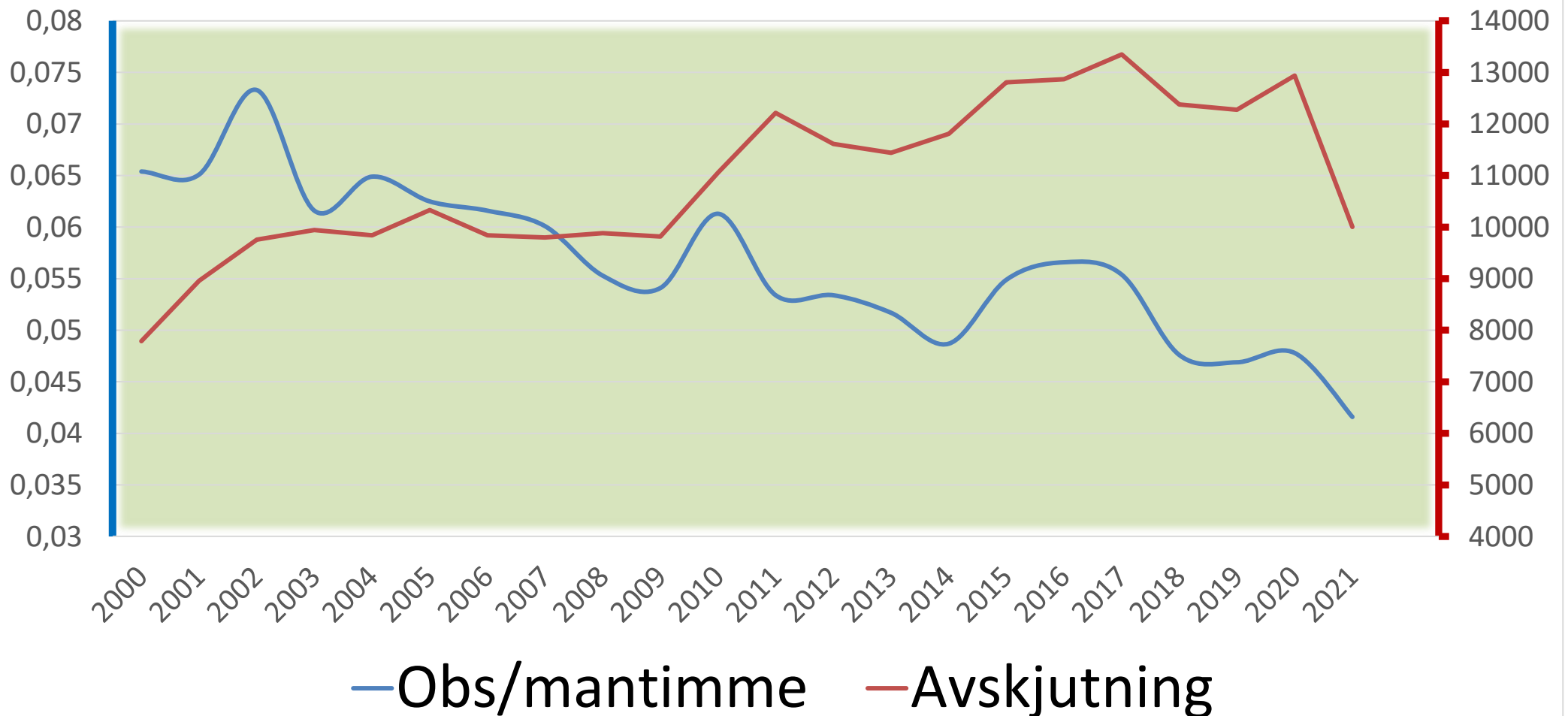
ÄFO 6 - 42%

**LÅT
KALVJAKTEN
STYRA!**



HUR PÅVERKAR AVSKJUTNINGEN ÄLGSTAMMEN?

Utveckling avskjutning och älgobs i Norrbotten



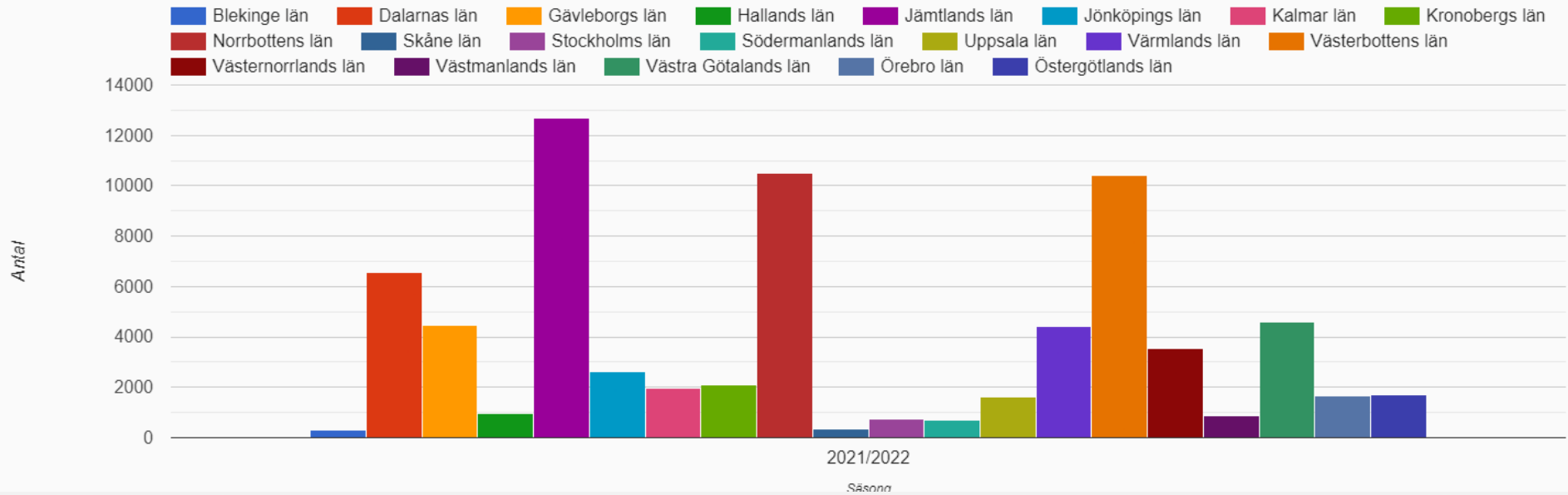
AVSKJUTNING ENLIGT ÄLGDATA.SE 2022-02-22

	Nyttjandegrad - ÄJO			Nyttjandegrad - ÄFO planer				
	Vuxen ↕	Kalv ↕	Totalt ↕	Vuxen ↕	Handjur ↕	Hondjur ↕	Kalv ↕	Totalt ↕
ÄFO 1	69%	42%	56%	93%	102%	81%	73%	85%
ÄFO 2	85%	49%	69%	101%	111%	92%	67%	87%
ÄFO 3	75%	48%	63%	91%	107%	75%	64%	80%
ÄFO 4	74%	46%	60%	67%	82%	54%	54%	61%
ÄFO 5	79%	46%	63%	87%	92%	83%	49%	68%
ÄFO 6	74%	44%	60%	93%	105%	81%	67%	82%

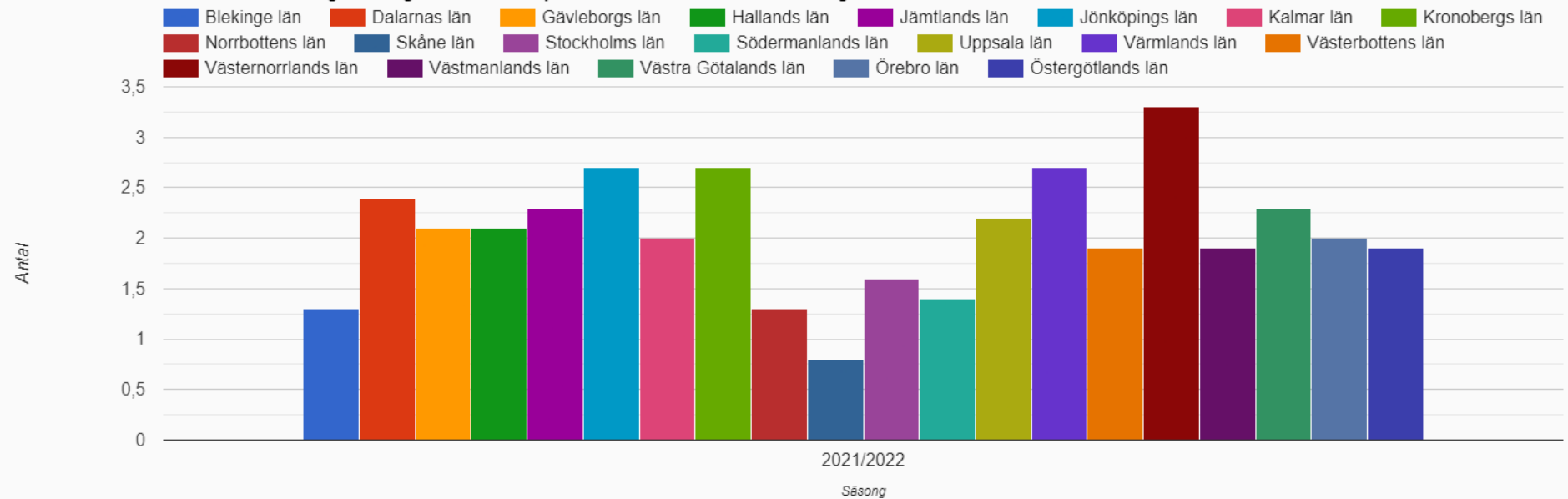


NORRBOTTEN MOT ÖVRIGA LÄN?

Totalt antal fällda älgar för älgförvaltande län - Nationell - Historiska gränser - 2021/2022

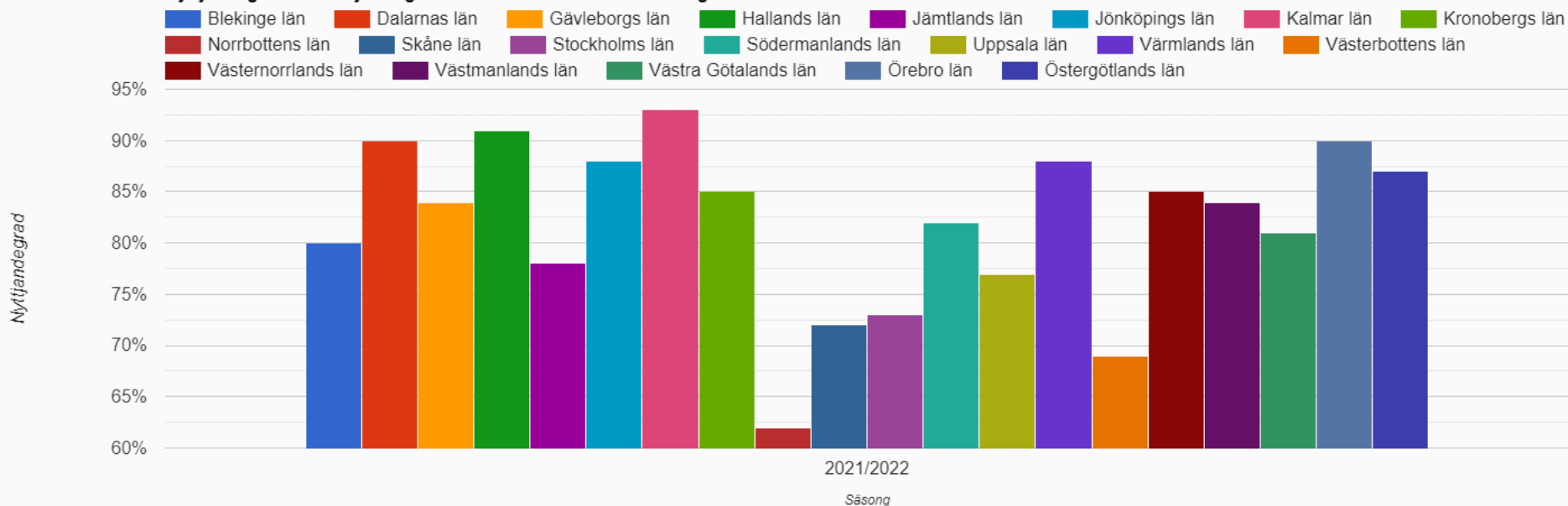


Totalt antal fällda älgar för älgförvaltande län per 1000 ha - Nationell - Historiska gränser - 2021/2022



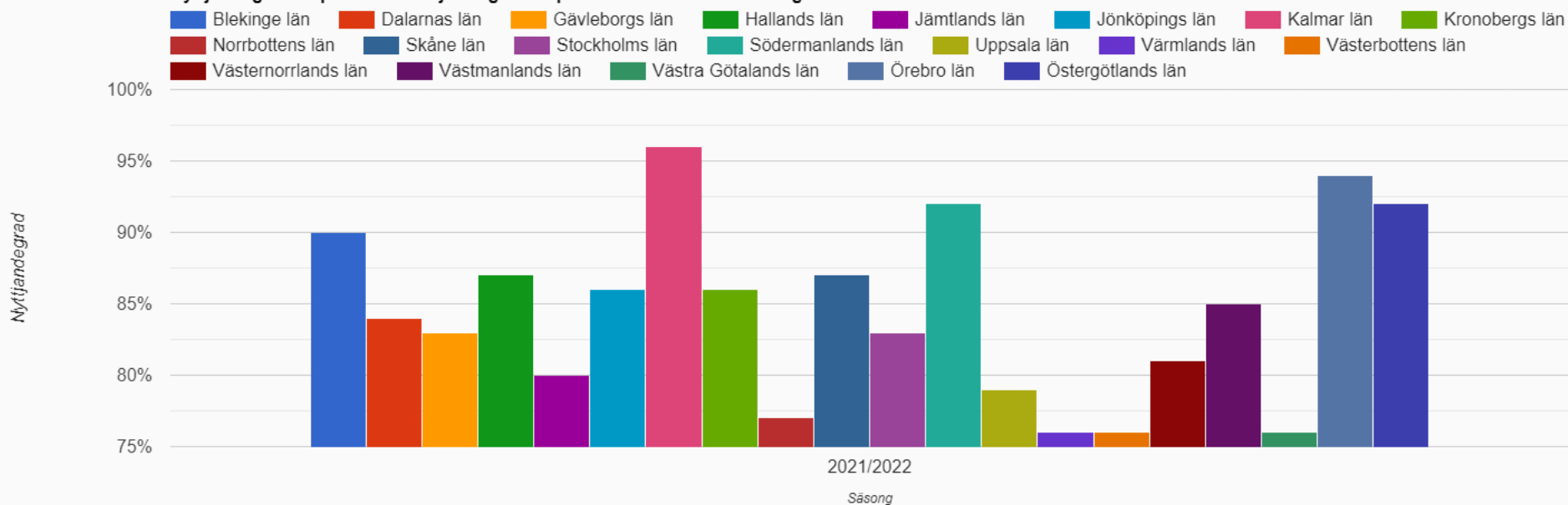
NORRBOTTEN MOT ÖVRIGA LÄN?

Nyttjandegrad av avskjutningsmål ÄJO - Nationell - Historiska gränser - 2021/2022



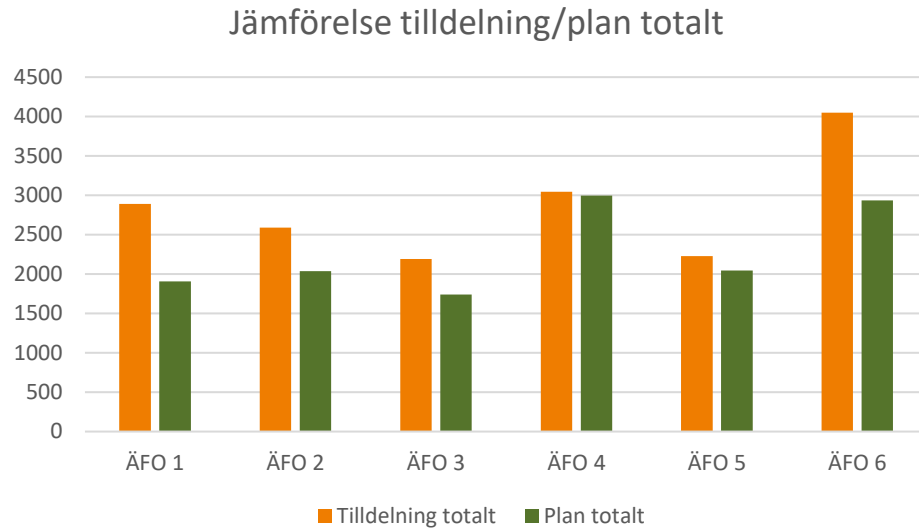
Genererad av www.algdata.se

Nyttjandegrad av planerad avskjutning i ÄFO plan - Nationell - Historiska gränser - 2021/2022

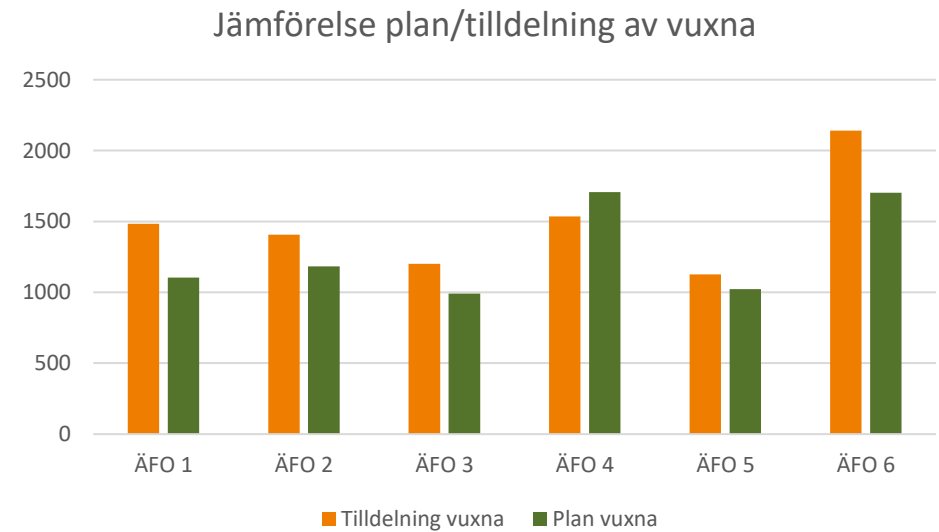
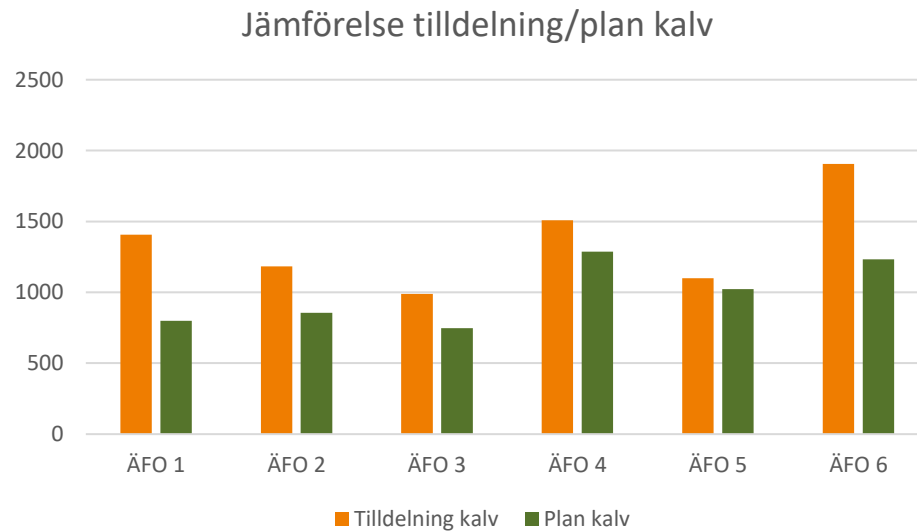


Genererad av www.algdata.se

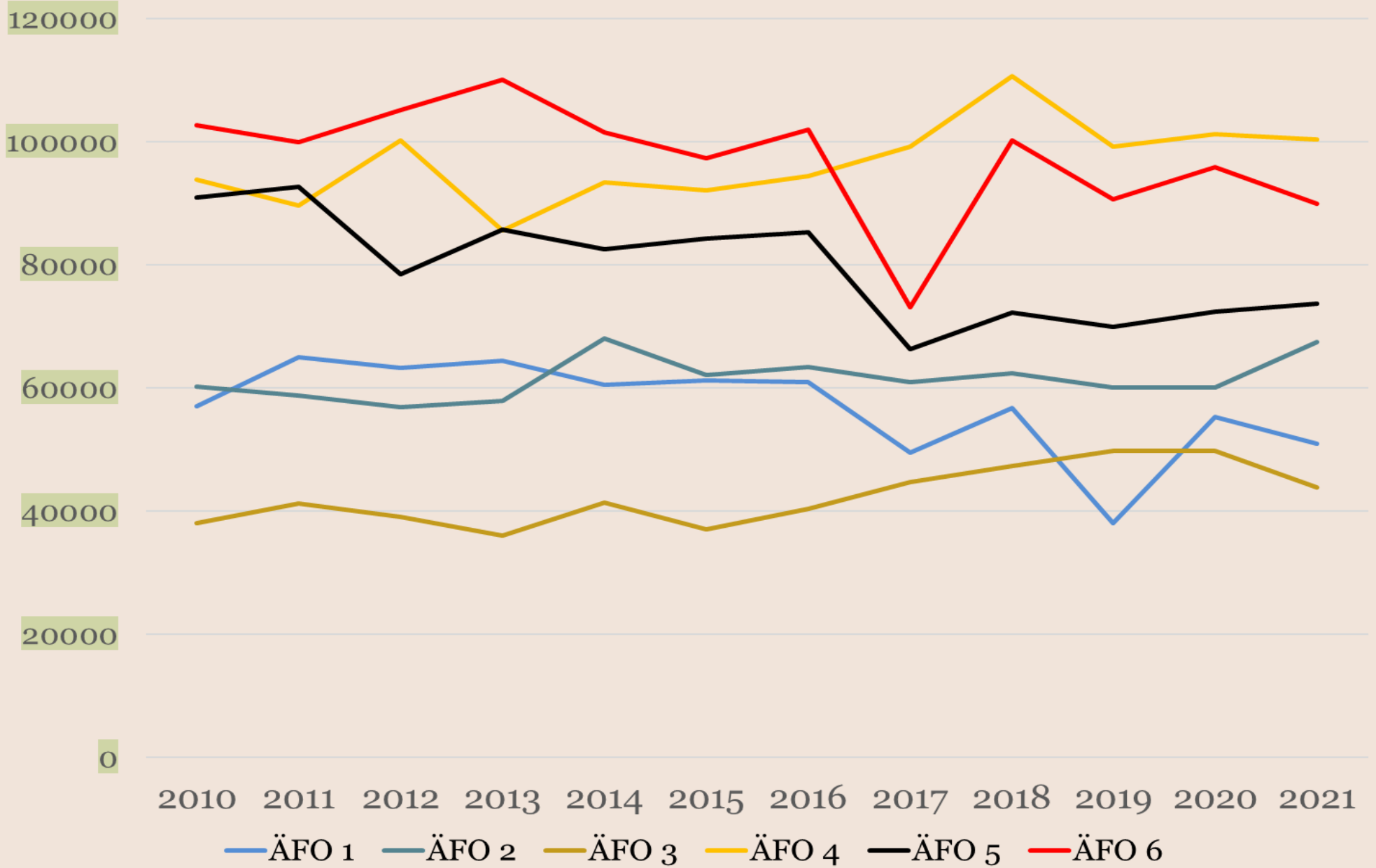
Vid vilken fyllnadsgrad på ÄJO är ÄFO 100%?



ÄFO 1	66%
ÄFO 2	79%
ÄFO 3	79%
ÄFO 4	98%
ÄFO 5	92%
ÄFO 6	73%

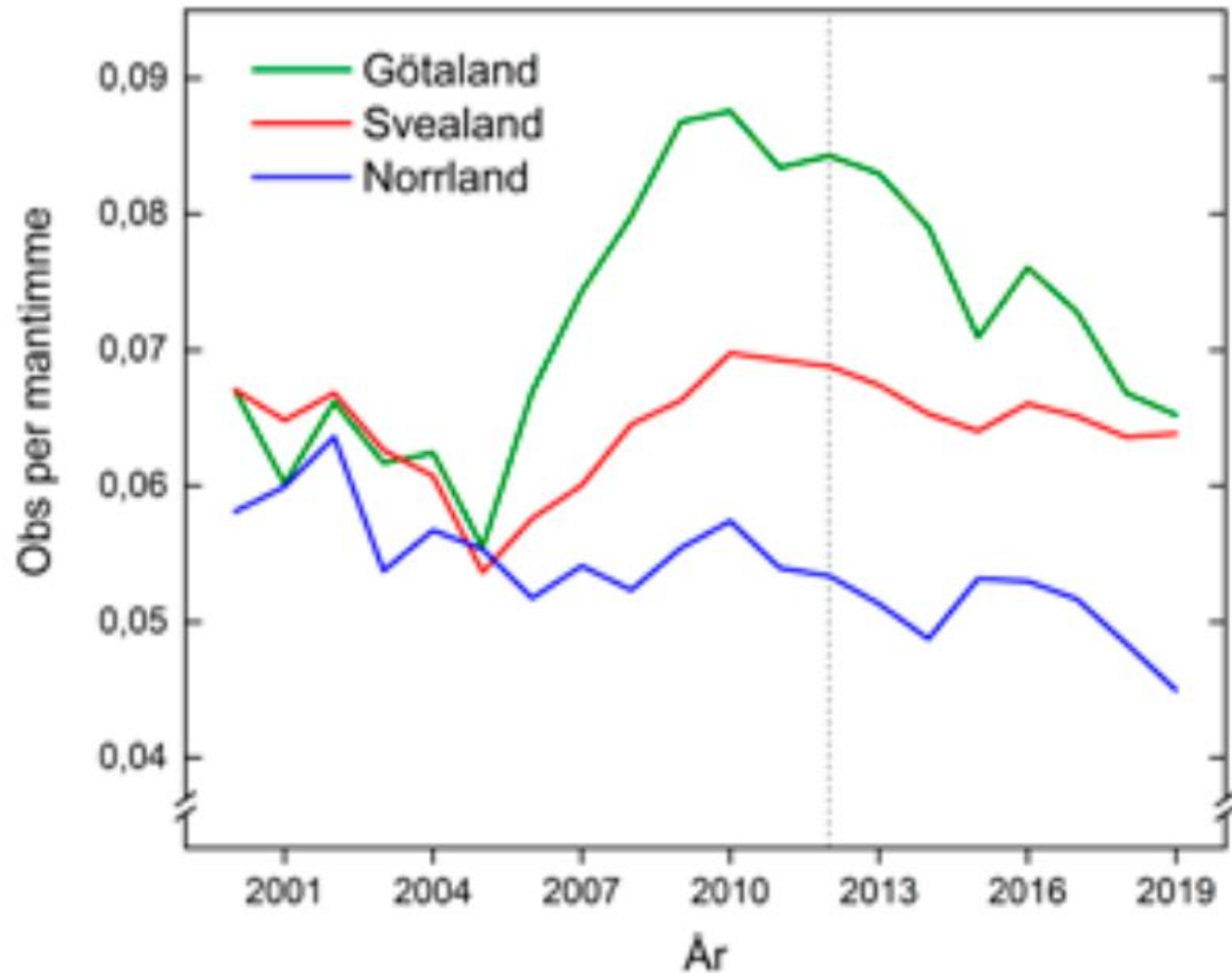


Inrapporterade timmar i älg-obs Norrbotten

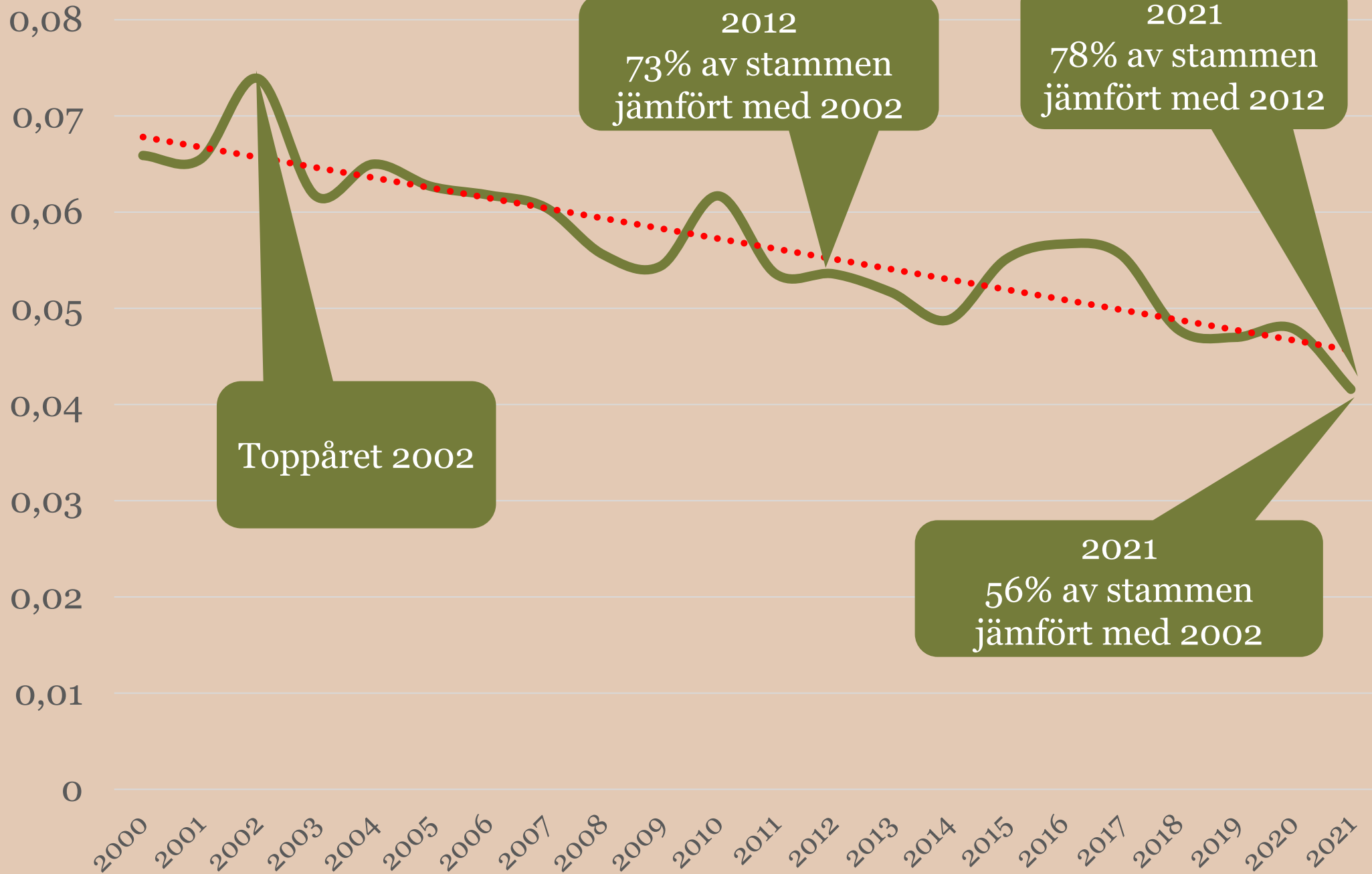


ORSAKEN TILL DET NYA SYSTEMET VAR INTE VI I NORR....

RESULTATET BEROR INTE PÅ SYSTEM UTAN PÅ SAMVERKAN OM MÅL

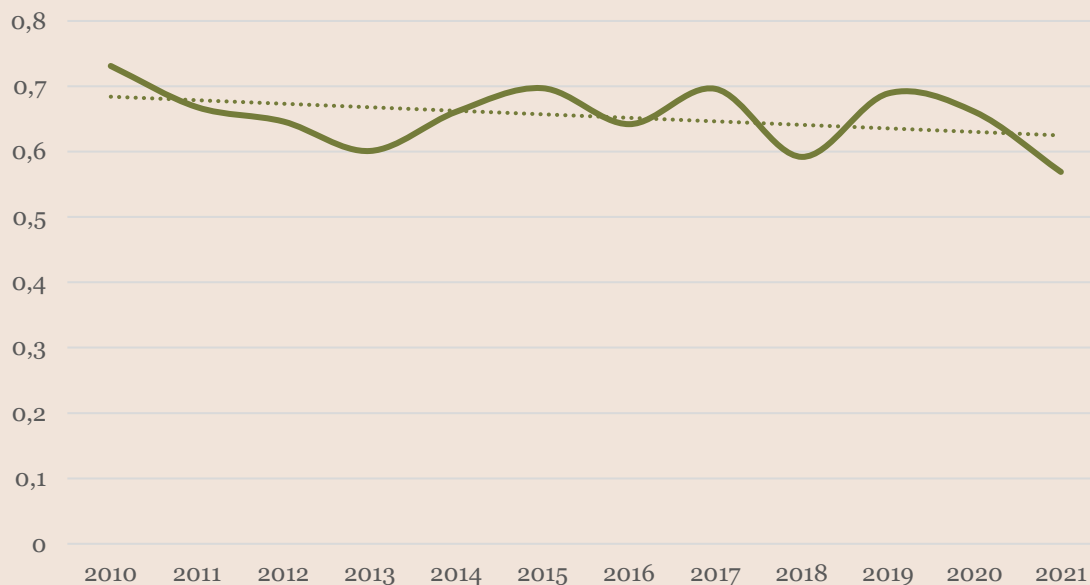


Älgobs/mantimme Norrbotten





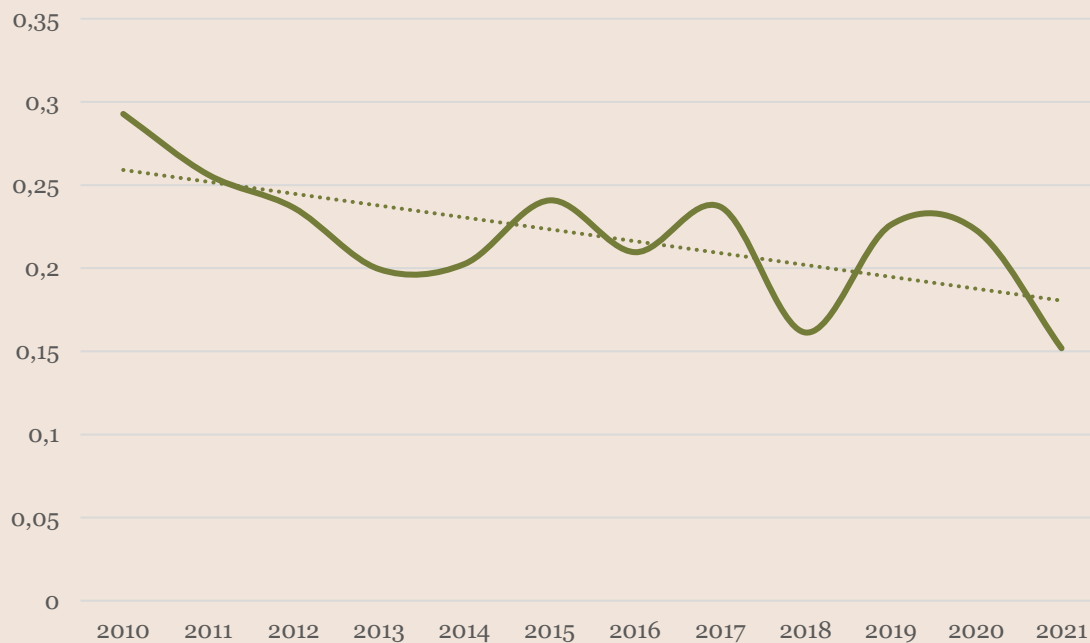
Andel kalv / vuxen ko



Sjunkande andel kalv/ko kan bero på flera saker:

- **Ålder på korna**
- **Väder/klimat**
- **Rovdjurstryck**

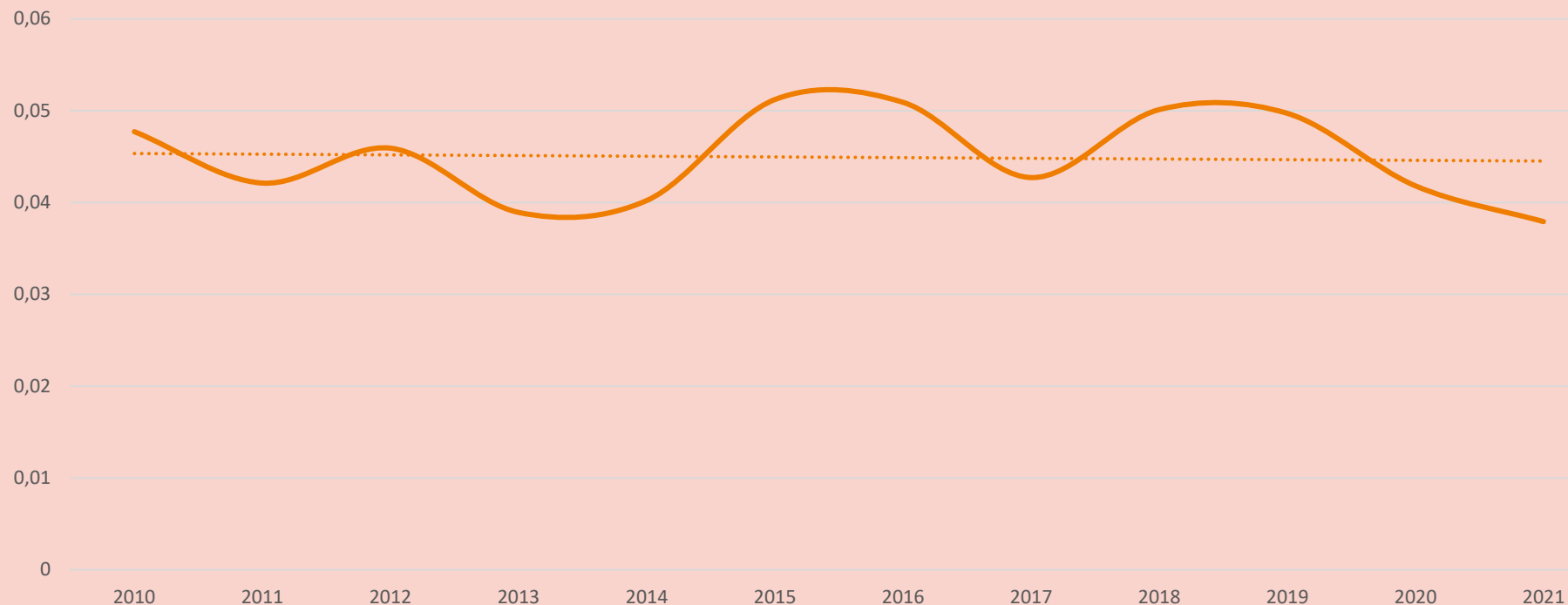
Andel kor med dubbelkalv



Sjunkande andel tvillingkalvar beror främst på en sak:

- **Ålder/storlek på korna**

älgobs/mantimme ÄFO 1

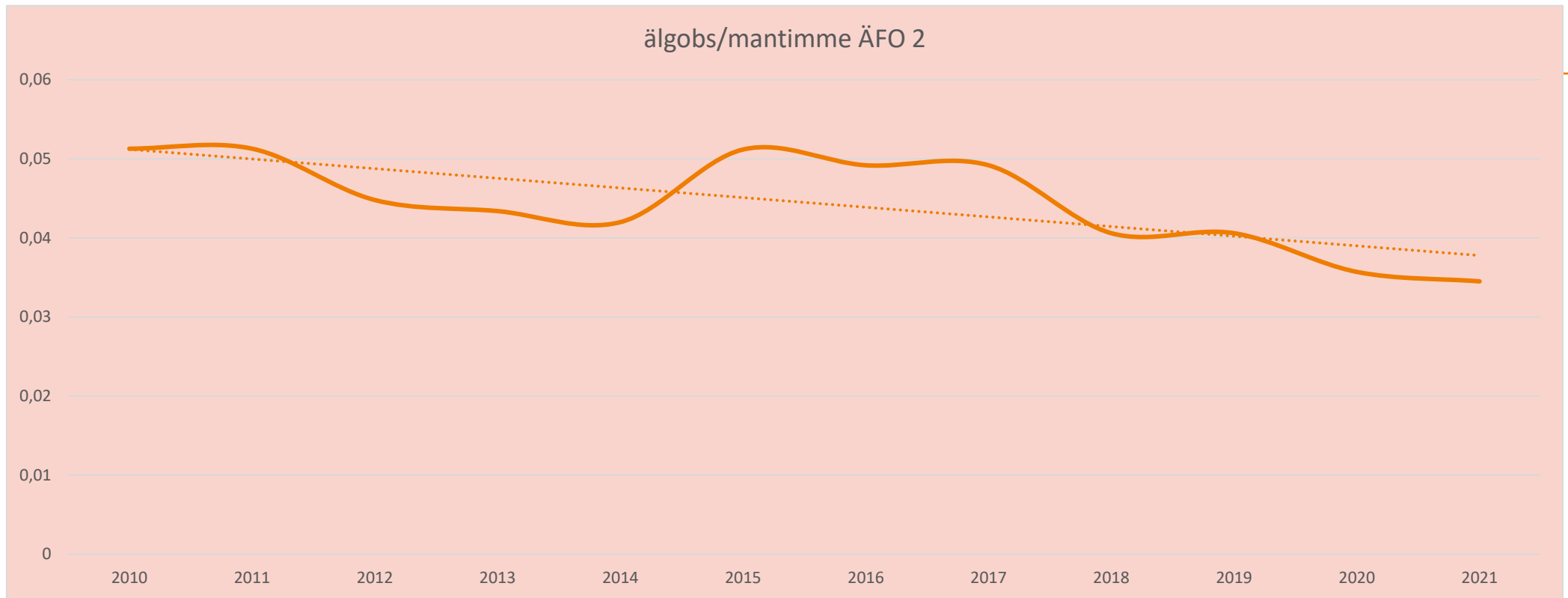


Totalt för ÄFO 1 varierar älgstammen mellan åren. De långsiktiga trenderna är en sänkning 2010-2013, en uppgång 2014-2019 därefter en relativt klar sänkning till 2021. Sett över hela perioden ger de två senaste årens tydliga sänkning en svagt vikande stam sedan 2010

Tjurandelen ligger relativt stadigt genom åren och pendlar mellan 36-40 tjur av 100 vuxna

Reproduktion återhämtade sig 2021 efter ett svagt år 2020. Nivån 70 kalv/vuxet hondjur ligger på en fullt acceptabel normalnivå. Fjolårets vikande totalnivå på stammen kopplades till ett dåligt kalvår. Årets nivå fortsätter att minska trots ett bra kalvår vilket innebär att stammen sjunker av produktiva djur.



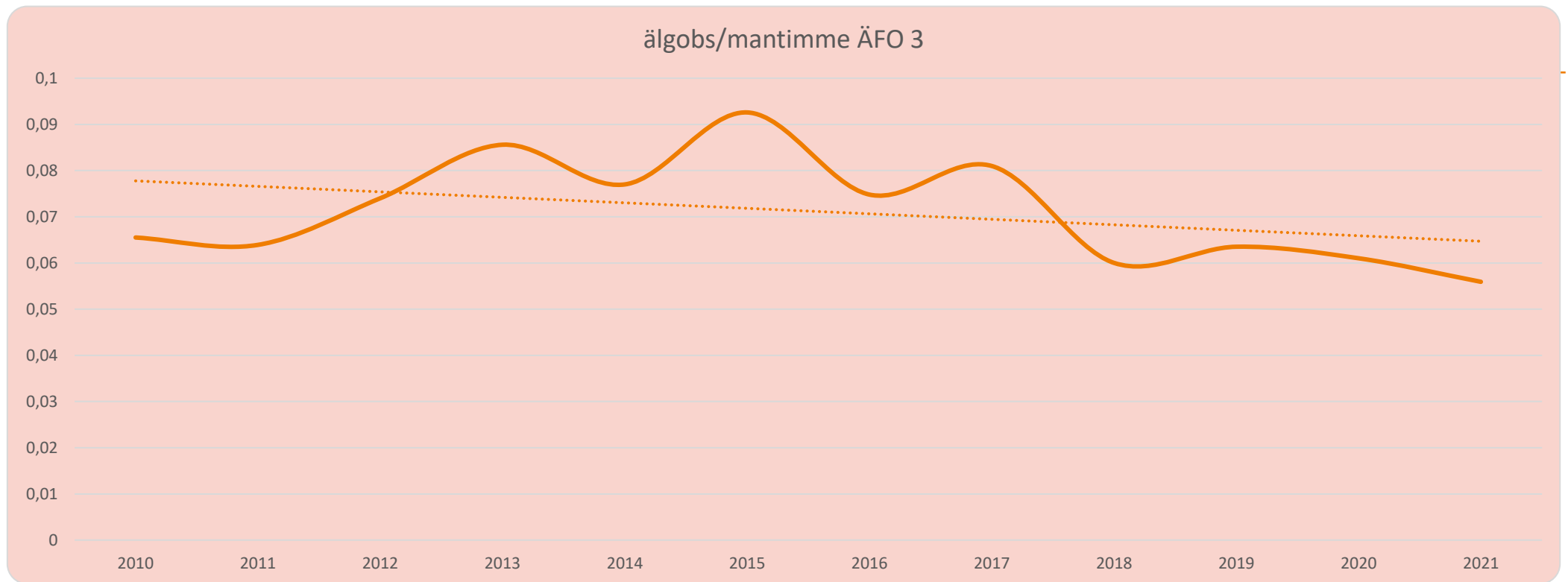


Den långsiktiga trenden i området är en tydligt sjunkande älgstam även om de goda kalvåren 2015 och 2017 bromsade upp denna nedgång tillfälligt. Även om sänkningen inte var drastisk 2021 så fortsätter stammen att sjunka.

Tjurandelen i området har en vikande kurva de senaste tio åren från nära 40 tjur/100 vuxna till de senaste tre åren då man har landat på runt 34/100. Det innebär en tjur på två kor vilket inte är några större problem för reproduktionen, men en något högre andel tjur skapar förutsättningar för en bättre kvalitet i älgstammen

Reproduktionen varierar mellan åren men får anses vara relativt stabil runt 65 kalv/100 kor. 2021 var inget toppår med en notering på 60 kalv/100 kor, en låg nivå som man får gå tillbaka till 2012-2013 för att hitta.





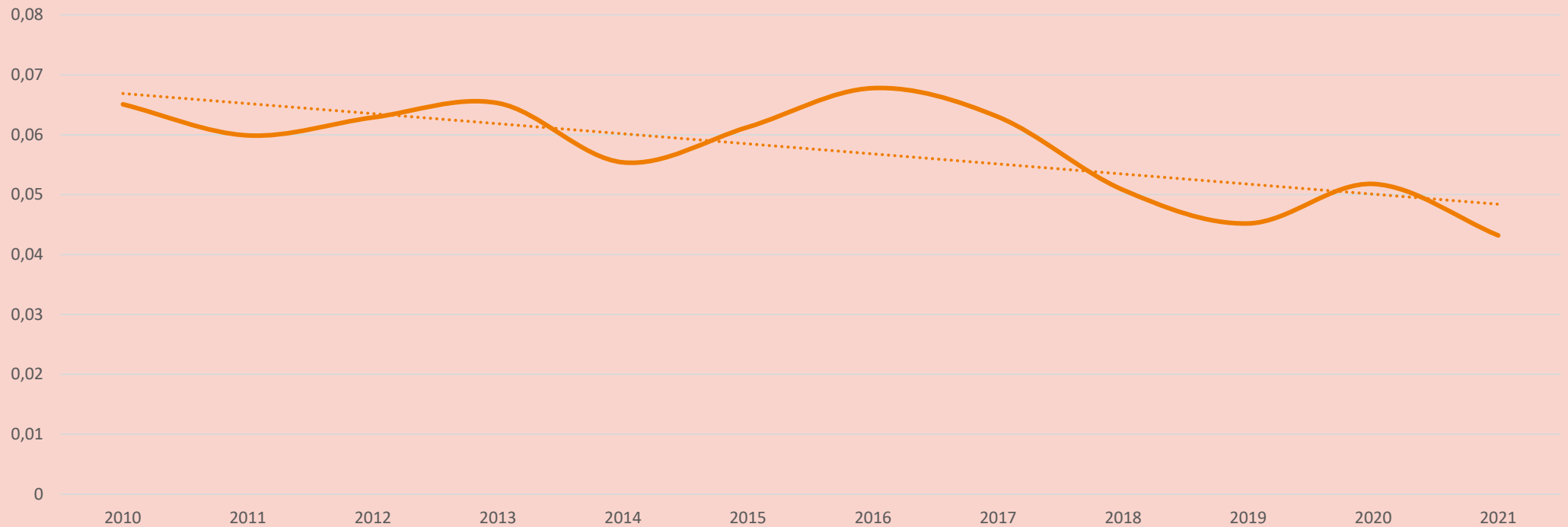
Stammen ökade i området mellan 2010 och 2015 för att sedan vika nedåt och minskningen har varit relativt stadigt under åren 2015 – 2021 även om nivån är relativt stabil 2018-2021. Den långsiktiga trenden från 2010 är totalt sett vikande de senaste 12 åren.

Tjurandelen i området är låg, särskilt i förhållande till övriga inlandsområden. Sedan bottenåren 2014-2015 har kurvan återhämtat sig något och varit relativt stabil runt 31 tjur/100 vuxna vilket innebär en fördelning av ca. en tjur per två kor.

Reproduktionen varierar över tid. För 2021 hamnade man på 57 kalv/100 kor vilket är lågt. Denna nivå är något sämre än de svaga åren 2018 och 2016. Området har ändå haft goda år 2014, 2017 och 2019 med närmare 70/100, men 2021 framstår som ett mycket svagt kalvår



älgobs/mantimme ÄFO 4

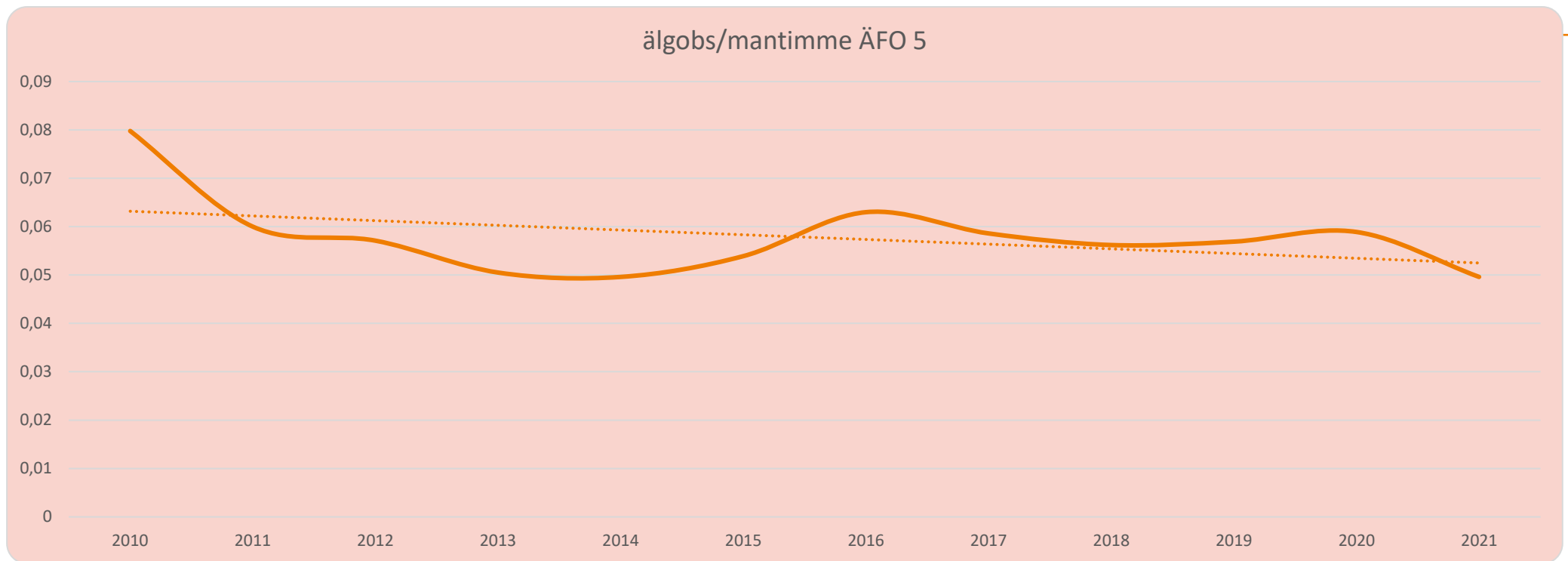


Älgstammen i området har stadigt sjunkit de senaste tolv åren med ett tillfälligt trendbrott 2016. Årets siffror visar att trenden är fortsatt sjunkande.

Tjurandelen i området är låg och har legat lågt under hela den redovisade perioden. En ökande trend 2012 – 2018 är bruten och nivån ligger de senaste sju åren runt 27 tjur/100 vuxna. Det påverkar inte reproduktionen nämnvärt men det är svårt att få någon kvalitet på tjurarna.

Reproduktionen har en vikande trend med avbrott för mycket goda kalvår 2015 och 2017 då man nådde runt 75 kalv/100 kor. 2021 blev till och med sämre än det dåliga året 2018 och man landade på endast 55kalv/100kor.





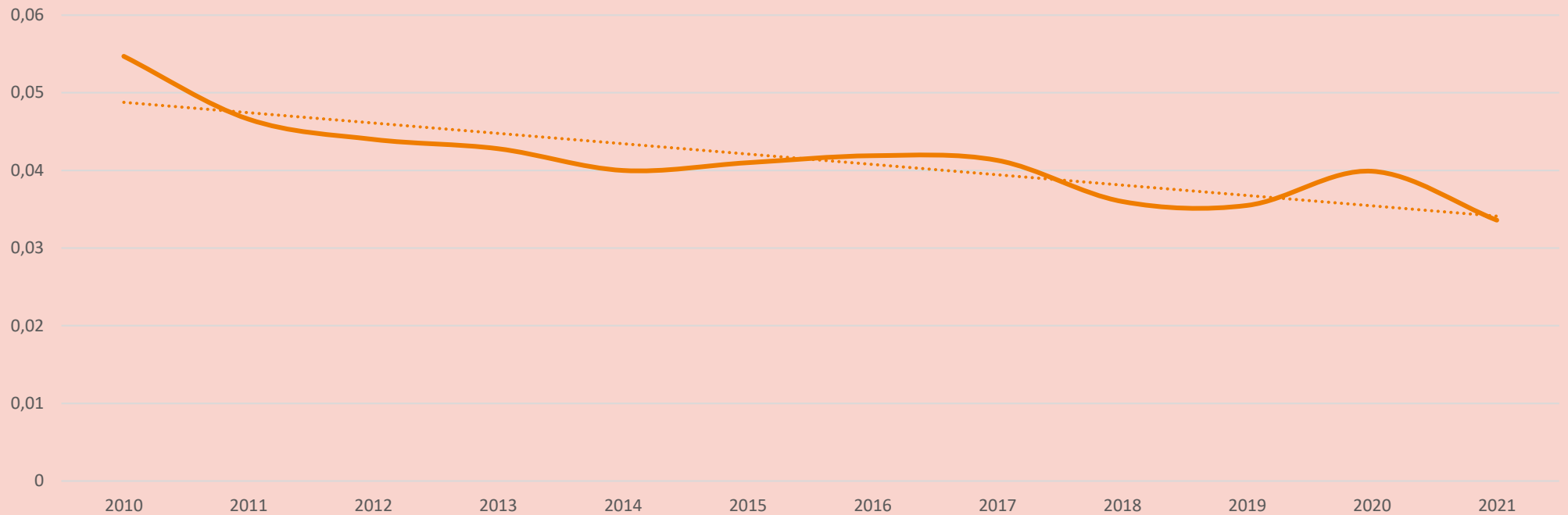
En klar sänkning 2010-2014 följdes av en kortare uppgång för att därefter fortsätta sjunka, om än inte så fort. En uppgång 2020 bromsar sänkningen som ändå fortsätter under 2021

Tjurandelen i området är låg, bland de lägsta i länet. Från 2010 till 2021 ser vi en förbättring och nivån 2021 landar på 31 tjur/100 vuxna. Låg tjurandel påverkar inte reproduktionen märkbart men försvårar möjligheten att få bra kvalitet på de vuxna tjurar som finns i området

Reproduktionen i området varierar stort. Trots den låga tjurandelen i stammen ligger nivån ändå flera år sedan 2010 över 70 kalv/100 kor vilket är fullt acceptabelt. 2021 var dock det sämsta året under denna tolvårs period och nivån hamnade på blygsamma 52kalv/100kor.



älgobs/mantimme ÄFO 6



Älgstammen i området har sänkts mycket tydligt mellan åren 2010 och 2019. Det goda kalvåret 2017 och det dåliga kalvåret 2018 har gett genomslag på totalen. Ökningen 2020 var tillfällig och kurvorna pekar återigen ner 2021.

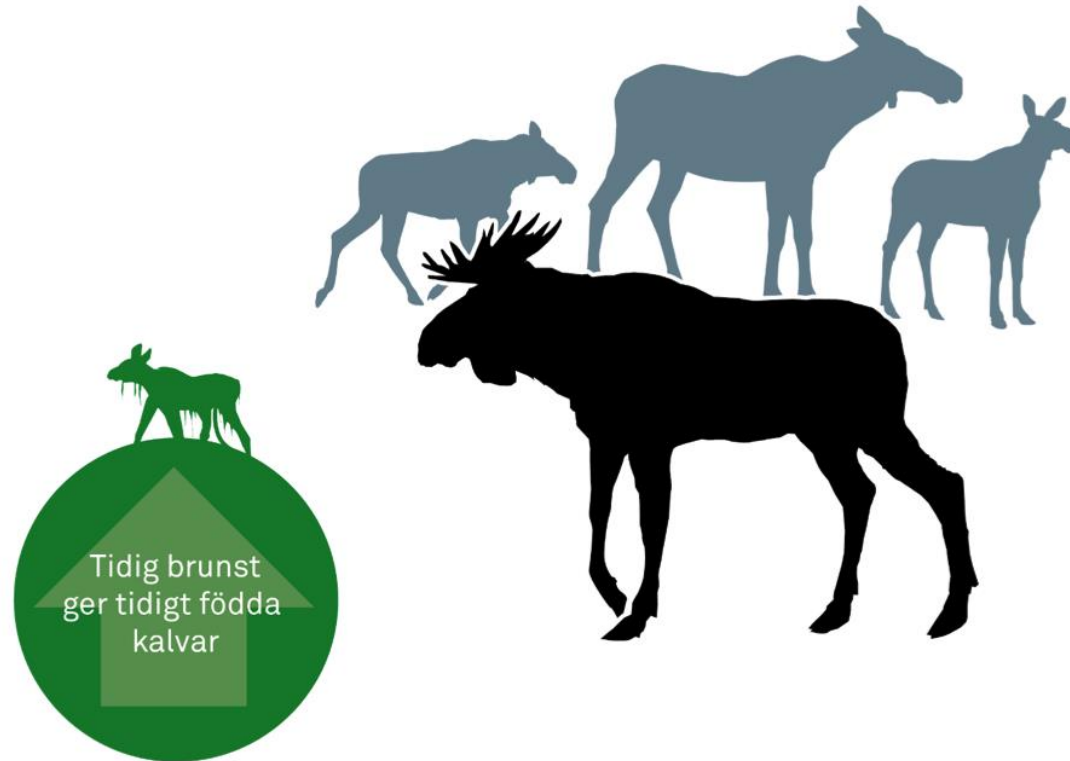
Andel tjur i området varierar runt 33 tjur/100 vuxna vilket är fullt acceptabelt. 2021 landade nivån på 35/100.

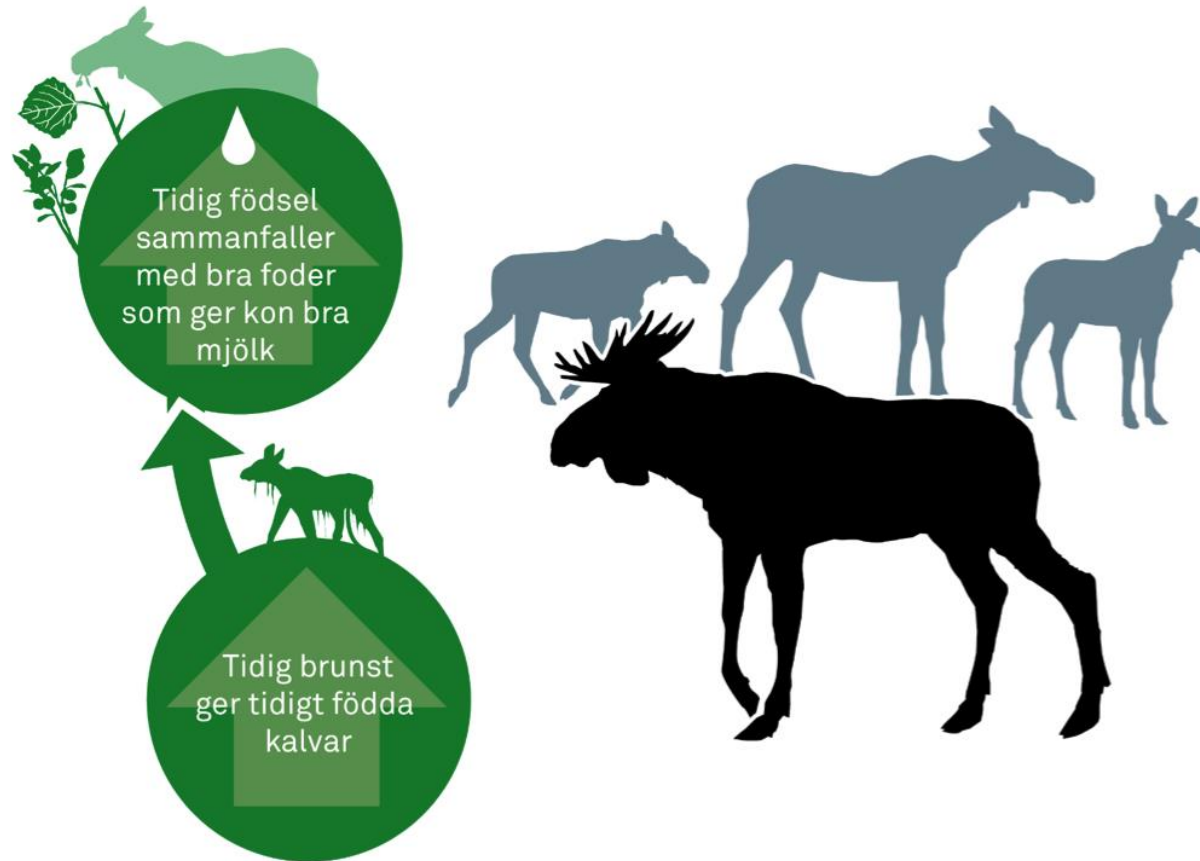
Reproduktionen har sedan 2012 legat på en relativt låg nivå med undantag för 2019. Ett snitt de senaste tio åren på endast drygt 60kalv/100kor är lågt och 2021 hamnade så lågt som 57/100. Här kan troligen ett arbete med att höja medelåldern i stammen ge effekt på kalvsättningen.

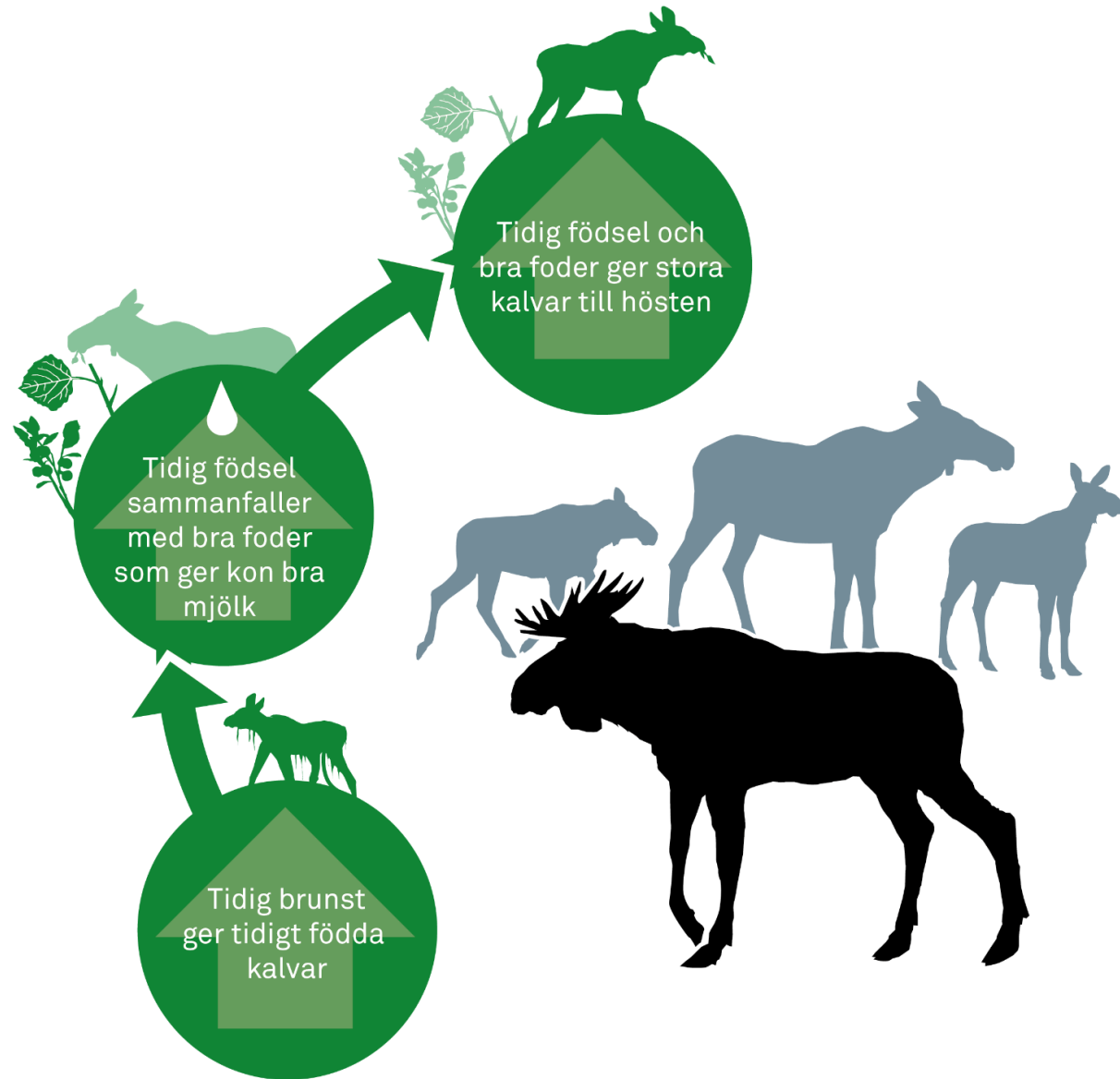


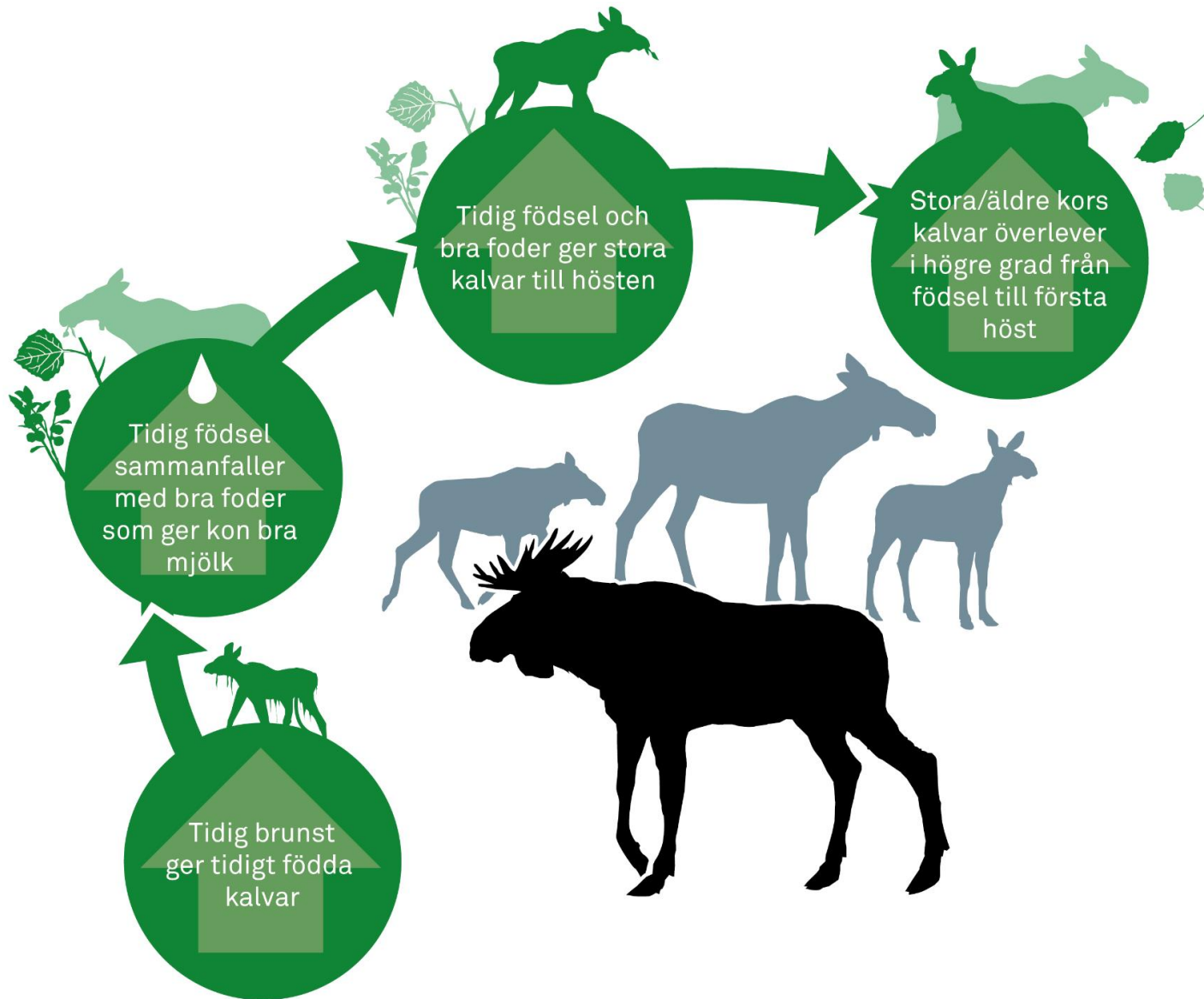
EN POSITIV TREND

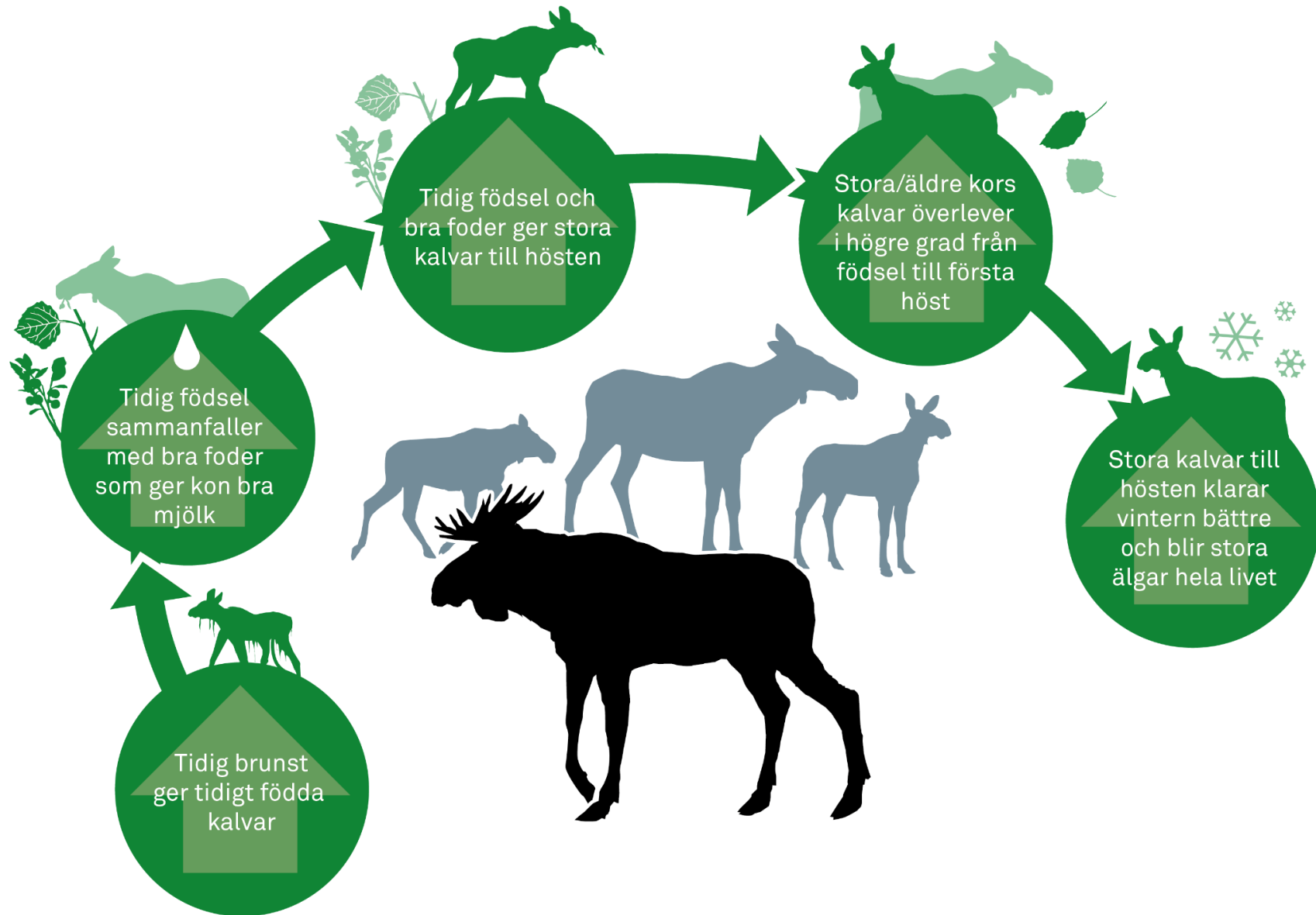
– DET ÄR HIT VI VILL NÅ!

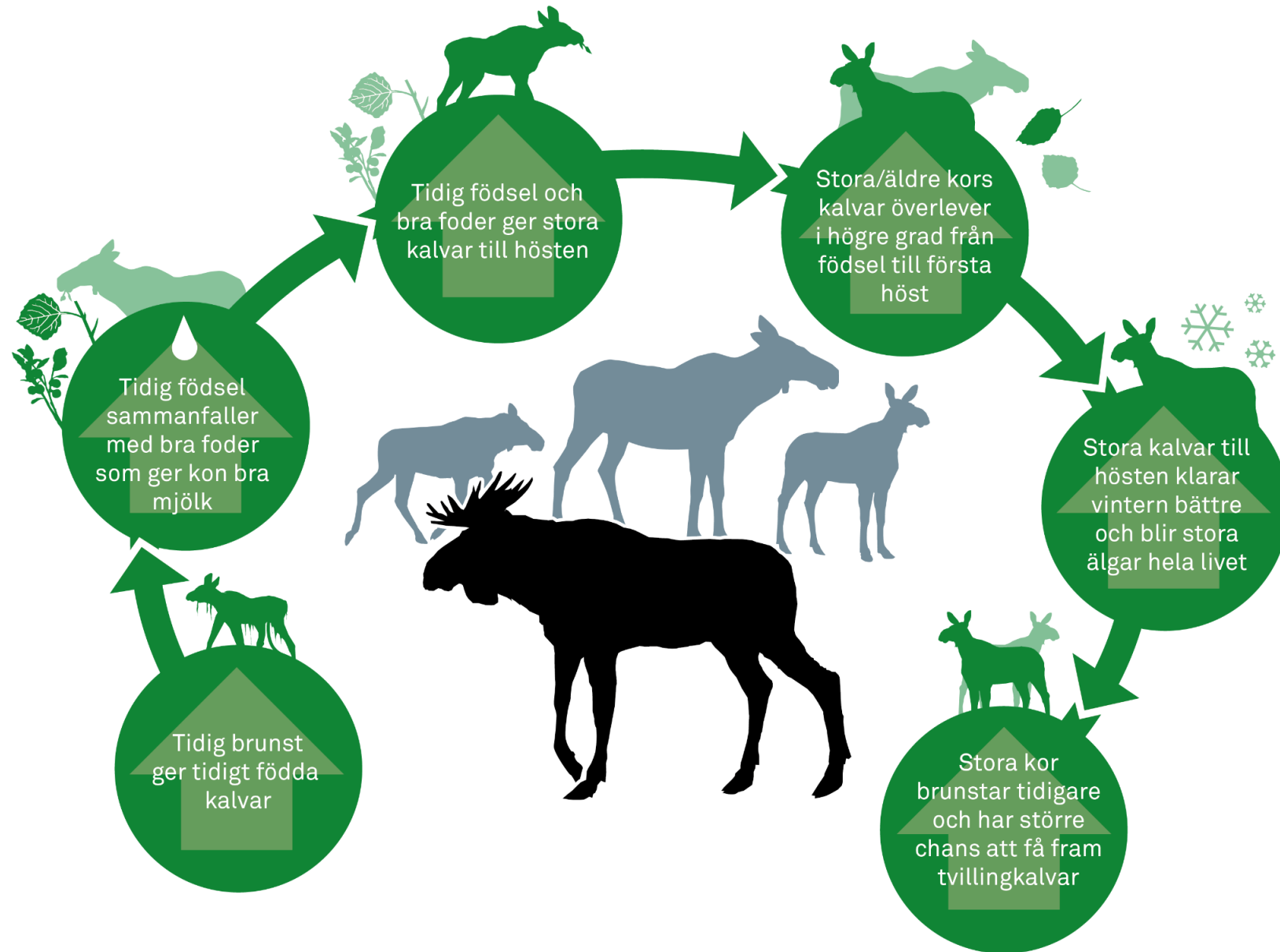


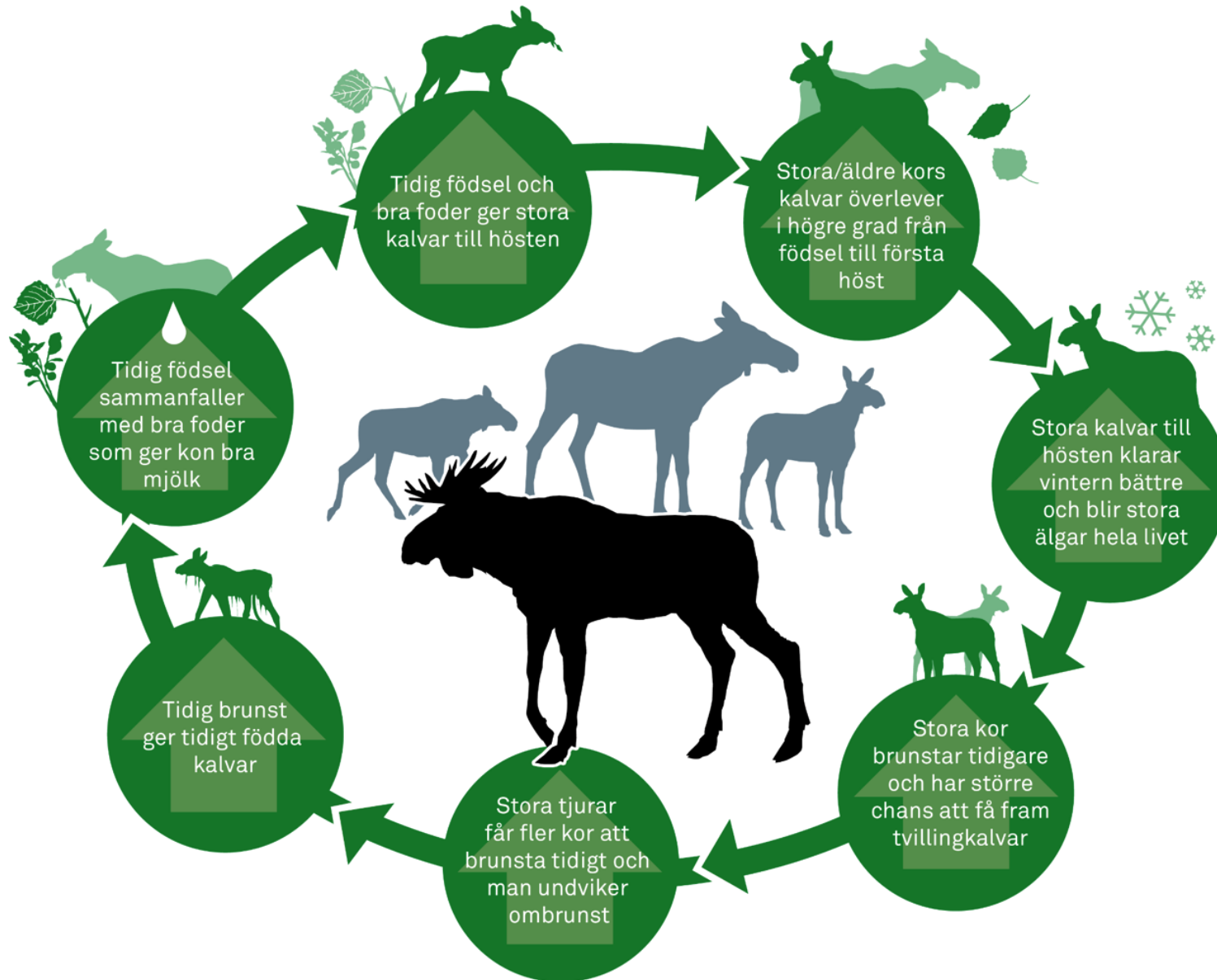














HUR MÅNGA ÄLGAR BEHÖVS?

Det måste finnas ett visst antal älgar kvar efter jakt för att möjliggöra jakt även kommande år. Men hur många? Här kommer ett litet räkneexempel (anpassa ingående värden efter ert eget område):

En hållbar avskjutning på 5 älgar kräver att vi i inledningen av jakten har tillfört stammen 5 djur i form av årets kalvar.

För att producera 5 kalvar behövs 8 kor (förutsatt en reproduktion om 0,65 enligt älgobs).

Med en könsfördelning 60/40 av vuxna innebär det att det ska finnas 5 tjurar på marken.

5 kalvar, 8 kor och 5 tjurar ger totalt 18 djur i inledningen av jakten.

Med en avskjutning på 5 älgar ska det återstå 13 djur på marken efter jakt.

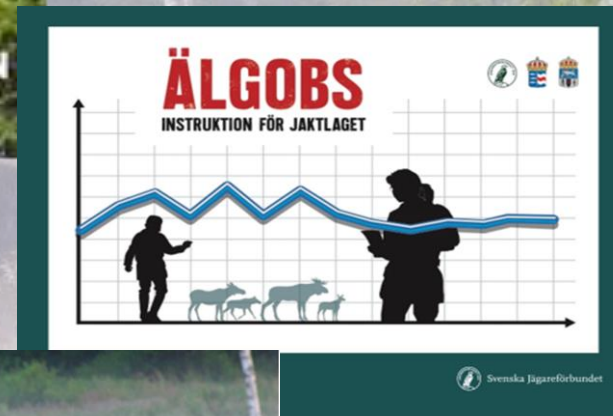
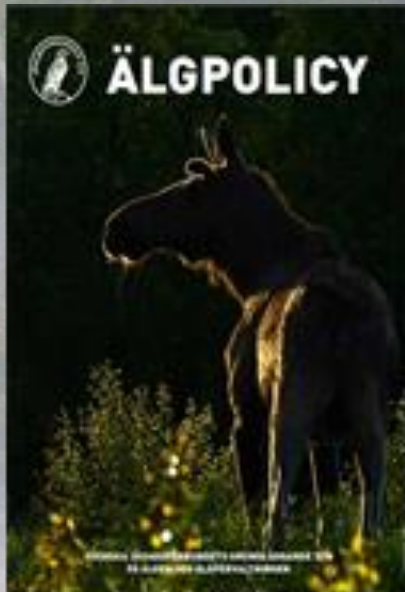
Grovt räknat ska det finnas drygt dubbelt så mycket älg kvar på marken när jakten är över som man har tänkt skjuta kommande säsong om all dödlighet på marken är beroende av jakten.

Övrig dödlighet under året som rovdjur, trafik, med mera skiljer sig stort inom landet. De älgar som man beräknar dör av andra orsaker än jakt från jaktstopp till kommande höst måste läggas på som extra älgar utöver de 13 som återstår efter jakten i exemplet ovan.

Se detta räkneexempel som film via denna länk! <https://youtu.be/RJNlFRUS368>



MATERIAL OCH UNDERLAG ATT ANVÄNDA



Jaktidsremissen – SJF svar om älgen, argument för våra jakttider



Oavsett hur du förhåller dig till älgen är detta utbildningen för dig om du vill lära mer om djuret, förvaltningsfrågorna och jakten. Foto: Lennart Nilsson / Mostphotos

Tema älg

Älg, ett klövvilt som alla på ett eller annat sätt förhåller sig till, genom att se det som en tillgång eller ett vilt som orsakar problem. Oavsett hur du förhåller dig till älgen är detta föreläsningen för dig om du vill lära mer om djuret, förvaltningsfrågorna och jakten.

Plats Digital	Startar 01 mar 18:30	Längd 1 tillfälle (1 dag)	Platser kvar 177 av 300
Sista bokningsdatum 25 feb	Slutar 01 mar 21:00	Måtid Nej	Logi Nej

